

DETAILID LOOVAD TERVIKU

Valgustuse võimalused köögis

Valguse õige kogus on köögis väga oluline. Nii üle- kui ka alavalgustamine rikuvad silmi ja meeleolu. Ka on valgustid oluline disainikomponent.

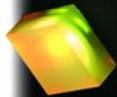
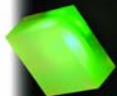
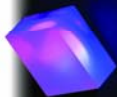
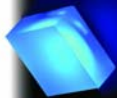

Hea köögivalgustusel on mitu funktsiooni. Ta peab valgustama kööki kui terviklikku tööruumi, samas ka tööpindu, kappe, sahtleid ja ülemiste kappide aluseid, selgitab **Mööblifurnituuri** sortimendi juht **Ahto Prost**.

Köök ei tohiks olla ülevalgustatud ega ka mitte valgustitega üle disainitud. Valgus köögis peab olema nii tugev, et selle valgel oleks mugav köögis toimetada. Kuna inimeste valgusevajadus on erinev, tuleks igal köögiomanikul lähtuda oma vajadustest.

Valgustus on ka oluline disainielement või köögiakssuaar, mis loob efekti, meeleolu ja mänguruumi. Tihti sõltub just valgusest ja valgustusest, kas köögis on hubane olla või mitte. Valguse tugevus sõltub paljus köögi värvivalikust ja mööblist. Kui seinad on heledad, mööbel valge ja läikiv ning tehnika roostevabast terasest, peegeldub tugev valgus pindadelt vastu ning hakkab üsna kiiresti silmadele mõjuma. Sellises köögis võiksid valgusallikad olla nõrgemad kui tumedama koloriidiga ja mattide pindadega köögis – nii tume värv kui ka matt pind neelavad valgust.

Alavalgustus on samuti kahjulik. Kes ei usu, proovigu hämaras ruumis näiteks salatianeid ühtlaselt peeneks hakkida.

Ilmakaared ja looduslik valgus

Kööki valgustust planeerides tuleks arvesse võtta maja paiknemist ilmakaarte suhtes ning köögi asukohta majas. Oluline on teada, kui palju on köögil aknaid ning milliste ilmakaarte poole need on.

Vähim valgust annab põhja suunatud aken. See võib küll pakkuda ilusat vaadet, kuid loodusliku valguse pakkujana on põhja-aknast vähe tulu.

Ka läände suunatud aknad toovad kööki vähe valgust, ehkki päikeseloojangud on kahtlemata kenad jälgida. Idaaken toob ruumi hommikuse päikese, mis kestab päevatõusust lõunani. Lõunaaken toob enim valgust. Seega, kui köögiaken avaneb itta või lõunasse, on vähemalt päeva esimesel poolel looduslik valgustus päris tugev.

Valgustite paigutus

Valgusteid valida minnes on vaja teada kohti, kus nad köögis paiknema hakkavad. Kindlasti saab valgusteid pakkuvalt spetsialistilt selle kohta nõu küsida, ent vähemalt oma vajadused valgustuse kohta tuleks eelnevalt läbi mõelda.

Kui köögis eksponeeritakse näiteks maale või muid pilte, vajavad need tõenäoliselt eraldi, ainult nende tarbeks mõeldud valgustit.

Kööki on vaja mitmeid erinevaid valgusteid, sest köögis toimetatakse erinevates kohtades ehk töötsoonides. Eraldi valgustust vajavad kindlasti tööpind, kus toiduaineid söögitegemiseks ette valmistatakse, valamu, mille juures tehakse alati palju toiminguid ja toiduvalmistamistsoon, kus asuvad pliit ja ahi. Ka köögitarvikute ja toiduainete hoiukohad peaksid olema valgustatud.

Kui köök täidab veel mingeid funktsioone – söömine, teleri vaatamine, muusika kuulamine, lugemine, õppetöö, perekondlik suhtlus – tuleb leida valgustus, mis vajalikke tegevusi toetab.

Popid ja noortepäraseid avatud kööginurgaga elutoad eeldavad teistsugust valguslahendust kui suured köögid, kus on ruumi ka elutoafunktsioonides nurgakesele. Kui köögis on näiteks baarilett, vajab ka see eraldi valgustust.

Mida suurem on ruum, seda põnevamad võimalused on seal valgusega mängimiseks. Omaette lisavalgustusena võib kasutada ka põrandalampi või – romantilisema lahenduse puhul – küünlajalga koos küünaldega.

Efekt ja kokkuhoid

Valgustuse plaanimisel on oluline teada ka seda, kas soovitakse kokku hoida valgustite soetamise arvelt ning maksta hiljem suuremaid elektriarveid või toimida vastupidi, makstes valgustite eest esimese hooga küll mõnevõrra rohkem, kuid hoida see raha kokku jooksvate kulutuste pealt. Olgu öeldud, et teine valik tuleb pikemas perspektiivis rahaliselt kasulikum, ka on uudsemad ja kallimad valgustusvõimalused tihti stiilsemad ja pillkupüüdvamad.

Väga efektse tulemuse saab tööpinna nurka kombineeritava valgussüsteemiga: tellida on võimalik täpselt nii pikad valgustid nagu vaja koos 90-kraadise nurga ning köögitehnika jaoks vajalike pistikutega. Tulemusena tekib täisnurkne visuaalne valgusjoon, mis valgustab nii tööpinda kui ka ülemisi kappe. Kui ülemise kapi põhi ja riulid on klaasist, on terve kapp koos seesolevaga kenasti valgustatud.

Head on LED-valgustid, mida võib kombineerida erinevas koguses erinevatesse köögi osadesse. Ehkki soetamisel tuleb teha suhteliselt suur väljaminek, tasub meeles pidada, et hilisem elektrikulu on väike ning LED-valgustuse kenad punktikesed on nii visuaalselt efektssed kui ka väga praktilised. 1 LED tarbib 0,05W

energiat, kusjuures enamus toodetakse valguseks. Seega on tegu kordades elektrienergia säästuga. Valgustuse tugevus peaks olema reguleeritav. Valida saab nii pööratava lülitiga reostaadi kui ka puutesensori abil toimiva süsteemi.

Ka valguse värv on oluline

Valgustus ei pea olema valge. Tänapäeval saab valida erinevate mahedate pastell- ja loodustoonide vahel. Valgustus peab sobima köögi üldilmega. Puiduga sisustatud köök ja mahe soe valgus loovad terviku. Samasuguse terviku loovad ka metall ja külmem valgus. Oluline on teada, millist tervikut ja meeleolu oma köögis näha tahetakse.